

تاریخ شاہان ایران باستان

دور ہی دوم پاری

«سلسلہ پادشاہ ساسانیان»

(جلد چہارم)

علی عبدالحمیدی

سرشناسه: عبدالحمیدی، علی، ۱۳۶۲ -

عنوان و نام پدیدآور: تاریخ شاهان ایران باستان/

تالیف، علی عبدالحمیدی.

مشخصات نشر: ارومیه: ادیبان، ۱۳۹۶.

مشخصات ظاهری: ۴ ج.: مصور.

شابک: 978-600-5558-19-7؛ ج. ۱: 978-964-7051-97-0؛ ج. ۲: 978-

3-5558-05-3

ج. ۳: 978-964-7051-84-2؛ ج. ۴: 978-964-7051-84-2

وضعیت فهرست نویسی: فیفا

یادداشت: نمایه.

مندرجات: ج. ۱. گذری بر تاریخ ایران: تاریخ آریان‌های ایران سلسله پادشاهی

مادها-ج. ۲. دوره‌ی اول پارسی‌ها: سلسله پادشاهی هخامنشیان -

ج. ۳. دوره‌ی مقدونی و سلوکی و پارتی‌ها: سلسله پادشاهی اشکانیان -

ج. ۴. دوره‌ی دوم پارسی‌ها: سلسله پادشاهی ساسانیان.

موضوع: ایران -- تاریخ -- پیش از اسلام -- سلسله پادشاهی

موضوع: ایران - شاهان و فرمانروایان - تاریخ - پیش از اسلام - به زبان ساده

رده بندی کنگره: ۱۳۹۵۸۱ DSR ۲۲ ت ۲/ع

رده بندی دیویی: ۰۰۹۲۲/۹۵۵

شماره کتابشناسی ملی: ۴۱۳۴۷۱۷

تاریخ شاهان ایران باستان

(جلد چهارم)

دوره دوم پارسی ها

عنوان: سلسله پادشاهی ساسانیان

تألیف: تدوین و گردآوری: علی عبدالحمیدی

محل نشر: ادیبان / ارومیه

مراجعه: علی عباس نژاد

نوبت و تاریخ چاپ: اول / تابستان ۱۳۹۶

تیراژ: ۵۰۰ جلد

قطع: نوع کاغذ و تعداد صفحات: جیبی، ۲۳۰ صفحه، مصور

قیمت: ۱۵۰۰۰ تومان

شابک: ۹۶۸-۶۴-۷۰۵-۸۴-۲

شابک دوره: ۹۷۸-۶۰۰-۵۵۵۸-۱۹-۷

تمامی حقوق این اثر محفوظ و متعلق به مرکز بخش محراب علم می باشد

تلفن مرکز بخش ۰۹۱۹۲۹۰۷۰۲۹

فهرست

۷	فهرست
۱۳	مقدمه
۱۵	آغاز حکومت و تأسیس سلسله ساسانی
۱۸	شاهان ساسانی
۱۸	۱- اردشیر اول (اردشیر بابکان) (ارت خشر) ۲۲۴ تا ۲۴۱ م.
۲۱	جنگ با دولت روم
۲۵	اقدامات مهم اردشیر
۲۸	۲- شاپور اول (شاه پوهر) ۲۴۱ تا ۲۷۱ م.
۳۰	جنگ‌های شاپور اول
۳۰	۱- جنگ اول شاپور با امپراطوری روم
۳۱	۲- جنگ دوم شاپور با امپراطوری روم
۳۵	اقدامات شاپور اول در دوران سلطنت
۳۶	۳- هرمزداول (انوهرمزد) ۲۷۱ تا ۲۷۲ م.
۳۸	۴- بهرام اول (وَرَه ران) ۲۷۲ تا ۲۷۵ م.
۴۰	۵- بهرام دوم (وَرَه ران) ۲۷۵ تا ۲۹۲ م.

- ۶- بهرام سوم (وره ران) (سکانشاه) ۲۹۲م..... ۴۳
- ۷- نرسی (ترسه) (نارسس) ۲۹۳ تا ۳۰۱م..... ۴۳
- ۸- هرمزد دوم (آنوهرمز) ۳۰۱ تا ۳۱۰م..... ۴۷
- ۹- آذر نرسی (آذر برسه) ۳۱۰م..... ۴۸
- ۱۰- شاپور دوم/ شاپورکبیر (شاپور ذوالاکتاف) ۳۱۰ تا ۳۱۹..... ۴۹
- ۱۱- جنگ‌های شاپور دوم با امپراطوری روم ۳۱۹ تا ۳۸۳م..... ۵۱
- ۱۲- شاپور سوم/ شاه‌پروز ۳۸۳ تا ۳۸۸م..... ۶۱
- ۱۳- بهرام چهارم/ (وَرَه رَاه) (کرماتشاه) ۳۸۸ تا ۳۹۹م..... ۶۲
- ۱۴- یزدگرد اول/ (یَزْدَكْرَد) (بزه کار) ۳۹۹ تا ۴۲۰م..... ۶۳
- ۱۵- بهرام پنجم/ بهرام ور ۴۲۰ تا ۴۴۰م..... ۶۷
- ۱۶- جنگ ایران و روم در زمان بهرام گور ۴۴۰ تا ۴۵۷م..... ۷۰
- ۱۷- یزدگرد دوم/ (یَزْدَكْرَد) ۴۵۷ تا ۴۵۹م..... ۷۴
- ۱۸- هرمزد سوم/ (اسوهرمز) ۴۵۹ تا ۴۸۳م..... ۷۶
- ۱۹- پیروز (فیروز) ۴۸۳ تا ۴۸۷م..... ۷۷
- ۲۰- جنگ‌های پیروز با هیاطله ۴۸۷ تا ۴۸۹م..... ۷۸
- ۲۱- بلاش (ولنگاش/ ولخشن) ۴۸۳ تا ۴۸۷م..... ۸۲
- ۲۲- قباد اول/ (کَوَات/ کَوَان) ۴۸۷ تا ۵۲۹م..... ۸۴
- ۲۳- جنگ‌های قباد با امپراطوری روم ۵۲۹ تا ۵۷۹م..... ۸۶
- ۲۴- خسرو اول/ (انوشیروان عادل یا خسرو آنوش) ۵۷۹ تا ۵۹۰م..... ۹۰
- ۲۵- سیاست داخلی انوشیروان عادل ۵۹۰ تا ۶۲۸م..... ۹۲

- ۹۹- سیاست خارجی انوشیروان دادگر..... ۱۰۳
- ۱۰۳- جنگ لازیکا..... ۱۰۵
- ۱۰۵- جنگ با هیاطله..... ۱۰۷
- ۱۰۷- جنگ با خزرها..... ۱۰۷
- ۱۰۷- جنگ با ترک‌ها..... ۱۰۸
- ۱۰۸- جنگ سوم با امپراطوری روم..... ۱۱۱
- ۱۱۱- اخلاق و خصوصیات و خدمات انوشیروان..... ۱۱۵
- ۱۱۵- ۲۲- هرمز چهارم (أهوزمزد) ۵۷۹ تا ۵۹۰ م..... ۱۱۹
- ۱۱۹- ۲۳- خسرو پرویز (نسر و پرویز) ۵۹۰ تا ۶۲۷ م..... ۱۲۱
- ۱۲۱- جنگ‌های شرقی خسرو پرویز با امپراطوری روم شرقی (بیزانس)..... ۱۲۶
- ۱۲۶- جنگ‌های سراسر ایران..... ۱۲۹
- ۱۲۹- جنگ دستگرد..... ۱۳۰
- ۱۳۰- برکناری و قتل خسرو پرویز..... ۱۳۱
- ۱۳۱- اخلاق و خصوصیات خسرو پرویز..... ۱۳۵
- ۱۳۵- ۲۴- قباد دوم/ (کوات) (شیرویه) ۶۲۸ تا ۶۶۲ م..... ۱۳۷
- ۱۳۷- ۲۵- اردشیر سوم/ (آزت خستنز) ۶۶۹ م..... ۱۳۹
- ۱۳۹- ۲۶- خسرو سوم، ۶۲۹ م..... ۱۳۹
- ۱۳۹- ۲۷- جوانشیر، ۶۳۰ م..... ۱۳۹
- ۱۳۹- ۲۸- پوراندخت، ۶۳۰ تا ۶۳۱ م..... ۱۳۹
- ۱۳۹- ۲۹- گشتاسب برده (گشتاسبده) ۶۳۱ م..... ۱۴۰
- ۱۴۰- ۳۰- آرمیدخت، ۶۳۱ م..... ۱۴۰
- ۱۴۰- ۳۱- هرمزد پنجم، ۶۳۱ م..... ۱۴۰
- ۱۴۰- ۳۲- خسرو چهارم، ۶۳۱ م..... ۱۴۰

- ۳۳- فیروز دوم، ۶۳۱ م ۱۴۱
- ۳۴- خسرو پنجم، ۶۳۲ م ۱۴۱
- ۳۵- یزدگرد سوم/ (یزدکرت) ۶۳۲ تا ۶۵۲ م ۱۴۲
- علل انقراض و شکست‌های پی در پی ساسانیان ۱۴۵
- تمدن ایران در دوران ساسانی ۱۴۷
- طبقات اجتماعی ۱۴۸
- ۱- شهرداران: ۱۵۰
- ۲- ویسپهران: ۱۵۱
- ۳- ورزگان (ورزگان) ۱۵۲
- ۴- آزادگان (آزادان) ۱۵۴
- تسکيلات ايلات در زمان ساسانیان ۱۵۵
- چگونگی مالکات و امور مالی ۱۵۷
- امور سپاه و لشکرکشی در زمان ساسانیان ۱۶۰
- قضاوت و داوران در زمان ساسانیان ۱۶۴
- روحانیون مذهبی و جایگاه آنان ۱۶۷
- بازرگانی و تجارت در عهد ساسانی ۱۶۹
- مذاهب و ادیان در دوران ساسانی ۱۷۲
- ۱- آیین زرتشت ۱۷۳
- ۲- آیین مانی ۱۷۹
- ۳- ظهور مزدک و پیدایش آیین مزدکی ۱۸۱
- ۴- آیین مهرپرستی ۱۸۲
- ۵- آیین مسیحیت ۱۸۲
- ۶- آیین بودایی ۱۸۲
- عقاید و اخلاق ایرانیان باستان ۱۸۹

- ۱۹۱ زبان و ادبیات در دوران ساسانی
 ۱۹۳ معماری و حجاری در دوره ساسانیان
 ۱۹۹ هنر در دوره ساسانیان
 ۲۰۰ زبان خط در ایران باستان
 ۲۰۲ سکه های دوره ساسانی
 تأثیرات جنگ داخلی بر ضرب سکه در شاهنشاهی
 ۲۰۹ ساسانی
 ۲۱۳ تجارت در امپراتوری ساسانی
 نتیجه گیری از کارهایی که ایرانی ها در آریان ها در
 راه پیشرفت تمدن بشری کرده اند
 ۲۱۹ منابعی که برای تهیه کتاب از آنها استفاده شده است: ۲۲۱

مقدمه

در تاریخ جهان کمتر ملتی چون ایران یافت می شود که حیات ملی و فرهنگ و هنر خود را در برابر طوفان های خانمان برانداز و ناگواری های دشوار تاریخ و تاخت و تارهای ویران کننده نگاهداری کرده باشد. یا پس از کرگونی های وحشتناک و گذشت سراسیمی ها، بر طایر در شان تر و پربارتری نمودار شده باشد.

ساسانیان مردمی بودند از سرزمین پارس، که در دوران حکومت خود، عظمت و شکوه سلسله هخامنشی را در ایران تجدید نمودند. آنها خود را دنباله رو و وابسته به هخامنشیان و وارث آنها می دانستند.

ساسانیان در دوران سلطنت خود موفق شدند که قدرت مرکزی دولت ایران را که در زمان اشکانیان از بین رفته و تقریباً به شکل ملکوت الطوائفی درآمده بود را تقویت کرده و مجدداً احیا کنند.

ساسانیان توانستند با اقتدار، حکومتی را پایه‌ریزی کنند که آن‌ها را جزء دو قدرت بزرگ دنیای قدیم آن زمان قرار دهد. در زمان ساسانیان دنیای قدیم دارای دو صواب‌رود؛ ایران و روم.

احا و تجدید قدرت ایران توسط سلسله‌ای صورت گرفت که کانون آن ایالت فارس بود. ساسانیان پس از آن که تاج و تخت را بر اثر منازعات طولانی به دست آوردند، حکومت ملی، تأسیس کردند که بر پایه دین ملی و تمدنی استوار بود و شاید از جنبه ایرانیّت در سراسر تاریخ طولانی ایرانیان بی‌نظیر بوده است.